

اجتهاد

۲۰ مارت ۱۳۳۰

اداره خانه

ایستانبول ، جمال اوغلندنه

دائرة اجتہادده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنجی سنه

حریت فکریه یه خادم

بخشبه کونلری چیقار اجتماعی، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الراهی صفا

آبونه

سنه ۱ آبق آبق

نورکیا ایچین : ۵۰ غروش ۳۰ غروش

مالک اجنبیه ایچین : ۱۰۰ فرانق ۸۰ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

مصاحبه اجتهاد

دوغرو دوشونمک باشلیجه شرطلری .

خیل وقدنبریدر ، کندبجه مهم برکیفته دقت ایتشمدر ؛ حتی اونک ، زمان زمان تنوع ایدن جلوه لرینی صید وقید ایتشمدر . بوکونکی مصاحبه مک موضوعی بوکیفتی تحلیل ایتک اولاجقدر و نیچون بویه بر موضوع انتخاب ایتش اولدیغ ، کندیلکندن آ کلاشیله جقدر .

شبهه یوقدرکه ضرورات و احتیاجات حیاتی - سوق طبیعی ایله - کشف و تعیین ایدن حسیاتمزددر . لکن اوحسیاتی - نیل مقصود ایچون - حسن اداره و توجیه ایلین دوشونجه لر مزر در ؛ افکار مزر در . مادام که بوتون مدت حیاتمزدده فعالیت ذهنیه مزر ، [تمایلات حسیه مزر کوره تعیین ایدن] نخبه اماله ، المسزجه ، کدرسزجه وصول چاره لرینی دوشونمک و بوموفقیتهک اسبابی تهیه ایتک اندیشه سندن عبارت قالیور ؛ اوحالده مشتهیات حسیه مزی ضابطه عقلیه ایجاباته کوره اداره ایتک ، بزم ، دنیاده الکعتنا ، الکجدی ایشمز ، حتی وظیفه مزل اولمش اولویور . بونده شبهه یوق ...!

اویله ایسه ، ایی دوشونمک - حیات بهاسنه و ذهنی یورمق زحمتنه دکر - برایشدر . بلکه اک بویوک برمو- فقیتر . ایی دوشونمکده ، طوغرو دوشونمکدن عبارتدر . باشقه درلوسنی هنوز کشف ایدن اولمامشدر .

بزی مقصد حیاتمزدده فائز و نیات و تمیاتمزدده فائق ایدن سلامت فکر و صحت محاکمه نک باشلیجه شرطلری نه در ؟ ... (طبیعی عقلی اولمقدر !) جوانی ، بویه برسوآلک عکس صداسی اولمق اوزره ، ذهنلرده سس ویره جکدر . بنجه بویک طوغرو بر جواب دکل ! ... ونظر دقیمی جلب ایدن کیفیت غریبه دخی ایشه بودر .

واقعا ، یوکسک و یاخود درین و یا آنکین دوشونه بیلمک ایچون ، مکمل برجهه عصیه ، احاطه لی بر قفا ایستر ؛ فقط یالکز بویکافی دکل ! ...

کلیتی و ترتیبی معلومات ده ایستر ! ... تجربه ده ایستر ! ... دهنیله جک ! اوت . لکن اونکله ده ایش بیتمز . چونکه عینی معلوماتی هر کس . عینی صورته تطبیق و عینی مقصده توفیق ایتمز ؛ عینی حادثاتدن هر کس عینی معنای استخراج ایلر . حالبوکه معلوماتک اهمیت فائده سی تطبیقات عملیه سنده در . نته کیم حادثاتک روحی ، حیاتی معناسنده در .

برجوق عقلی و معلوماتی آدملر ، حیات عملیه لرنده طوغرو حرکت ایده میورلر . بونک امثالی نادر دکل ، بالعکس پک چوقدر . شبهه ایده مه یزکه بو آدملرک جمله سی ده دیوانه اولسون ! معافیله ، شو مهم حقیقی ده پک ایی بیلورزکه ، بر آدم ، بیله بیله ، هر نه سویلر و هر نه ایشلر سه ، بهمه حال مرتب برسلسله محاکمه تبعاً اویله سویلر و اویله ایشلر . ایستر سه یالانچی و منافق اولسون ، ایستر سه واثق و صادق اولسون ؛

سلامت ملاحظه مائید. فلاکت، قضا، بلال، قورقور، مایوسیتلر، اک ای دوشونه بیلن، اک عقلی آدمیری بیلل شاشقین ایدر براقیر.

برویوک یانغین ائانسانده، بشیکده کی اولادنی آلورلر ترک ایدوبده، قیریق برطاندر - اسکمله سنی قورتاروب قاجان برزوایی والد؛ یوکسکجه بریدن صیرت اوستی دوشوبده بینی صارصیلان و [بن زهیم؟... بن کیم؟] دیه اطرافه سوران بریچاره آدجغز؛ بیک درلو اندیشه ایله بیزار اولان و اوکنده کی حقه نی کورمیوبده عاجز قلمنی قهوه فنجانه باطیران طالغین محرر، شاشقینلغ اک عادی مثالینی عرض ایدر.

ملتدرده بویه در!... هم نیچون اولماسین؟! افرادک ارادتی، درایتی، عقلی، البته جماعتک عقل و ارادته - نسبتاً - فائق و غالبدر. فضله اوله رق افراد برچوق افعال و حرکاتند مدرکدر. جماعت اوله دککدر. امور اجتماعیه، قسری اولان حرکات عضویه دن پک فرقلی دککدر. اونک ایچوندرکه افعال واردات شخصیه نک عوامل طبیعیه سنی، (سوائق خفیه سنی Mobiles secrets) تمامیه و حقیله تعیین ایتمک ممکن اوله میورده امور اجتماعیه ده، آز چوق قطعیتله عینی اسباب و سوائق تقدیر و تخمین ایدیه بیلورز. یعنی (déterminisme)، حادثات اجتماعیه ده تحققی ایدیه بیلور. فقط اعمال شخصیه ده پک اوقدر دکل...!

بناء علیه برجماعت، برملت، اسباب مجبریه انقیاد ایتمک خصوصنده، اک ارادتسز بر شخصدن ده ضعیف و طاقسزدر.

فی الحقیقه اوله در؛ و بزم ملتزم بودورده بو حقیقتک اک واضح، اک صریح برمثالی عرض ایتمکده در. بوضوک زمانلرده پیدا اولان و هر طرفده کوک صالمغه باشلایان غریب غریب (فکر جریانلری) نی، آز چوق معقول و فلسفی بر صورتده تعریف ایدیه بیلیمک ایچون، شو عرض ایتمش اولدیغ حقیقتی اس الیاس، و امر تنقیدده معیار

سوق طبیعی ایله صادر اولان حرکات قسریه (*) سندن ماعدا هر حرکتی بر و بر چوق محاکات نظریه نک (امر اجراسی) در.

بو پرنسپ بوتون معاملات بشریه یه شامل و حاکمدر. عدلیه ده بر مستطوق بو پرنسپک صحت حکمنه قانع اولدوغی کی بورسه ده، هواده وینایان بر (سپه کولاتور Spéculateur) هر طور و حرکته او حکمه تابمدر.

هیجان حسیاتک، سلامت محاکمه یه سوء تأثیری اولسه ییدی، هر کس، کور کوسنه، تجربه سینه کوره دوشونور فقط هر کس طوغرو دوشونه بیلیردی. حالبوکه اکثریا اوله اولیور و اونک ایچون اولسه کرکدرکه، درجه عقل و علمک - هیجان زمانلرنده - صحت محاکمه یه فائده سندن زیاده ضرری اولویور. عقلی بر آدم، او حالده، ده چوق سفسطلر یا پیور؛ معلوماتی بر کیمسه ده چوق وقوعاتی سوء تعبیر ایدیور، یا کلش تفسیر ایدیور.

معاملات حیاتیه ده طوغرو حرکت ایتمک باشلیجه شرطی نصل - عقل و معلوماتدن اول - (عفت مزاج) ایسه، طوغرو دوشونمه نک برنجی شرطی ده - اعتقادجه ینه عفت در. عقل و علم دککدر. زیرا ذهنک ده عفتی، سلامتی اولور. بعضی اسباب و عوارض ایله مزاج ذهنی نک بوزولدوغی ده اولور.

بنم کندی تحقیقه کوره شاشقینلق ذهنک سلامتی، طاشقینلق ده عفتی گیده رن باشلیجه عوارضک ایکی بویوک صنفی تشکیل ایدن احوال روحیه دندر. بو حاللره دوچار اولان بر انسان، و یا خود بر ملت البت طوغرو دوشونه منزه!... ایستدیی قدر عقلی و مترقی اولسون!...

اسکی محرر لریمزک بعض کوزل تعبیرلری وارددرکه جامع الکلم سوزلردر. موده سی کچمش ایسه ده، بن ینه اونلری قوللانه جیم: طوغرو دوشونه بیلیمک ایچون (صفای خاطر)، (جمیعت خاطر) لازمدر؛ دیه جکم. صفای خاطری تکدیر و اخلاص ایدن هر شی، هر واقعه

[*] «قسری» غیر اختیاری و جبری دیمکدر.

فاتح سلطان محمد حضر تلریدر. بو بویوک پادشاه خارق العاده بر ارادت، بر کیاست صاحبی اولدوغنی اثبات ایتمیشدر. فضله اوله رقر ووجهی ویزانسی ده پک ای بیلیر، معلوماتلی و اوقومش بر پادشاه ایدی!... هر لسانده یازیلان تاریخ کتابری بو ذاتی بویوک بیلیر.

لکن، غریب دکلیدر که شو صوک ایکی سنه دنبری مملکت مزده - واقعا پک بمدوح بر حس حمله، پک مستحسن بر فکر و نیتله - بر (انباء دوری) آجغه قالدیشان منور محرر لریمز، کندی دور مزک تکمیل قصور لری، بوتون قباحتر لری بو قوجه سلطانه عطف و اسناد ایتمکه قولایچه حق ایشک ایچندن چیقور لر. بو بویوک آدمه سوبلدکلری آغیر سوزلرک، بکده بری، سلطان ابراهیم و سلطان مصطفی به و امثاله روا کور میور لر! بو غریبه نك سبب حقیقیسی نه در عجا؟... بونی کشف و تعیین ایتک لازمدر، زیرا، حضرت فاتح روحی بو کونلر ده معذب اولسه کر کدر. اکر استانبول دن اوچوب کیتمیدسه، بو افترا لره بو حرم تنیز نانکور لکه قارشى برسوز سوبیله مدیکی ایچون او (روح پرفتوح!) جداً یزاردر!.. چونکه کندیسنه - بو کون! - حیتسز لک بیله اسناد ایدن لر اولمشدر.

بن، عبدالحق حامدله برابر «تکیر زار زار» نی حالاً ایشیتمکده اولدوغم بور و روح مقدس ایله عالم معناده مشافهه ایتدم: او بایاغی افترا لره قارشى مدافعه سنی دیکلدم؛ (سن بونلری وطنداش لری نه سوبله!...) دیه امر ایتدی. عیناً تکرار ایدیورم:

(عثمانلیر!.. حریت پرور، مشروطیت پرور عثمانلیر!.. بنی شدتله تنقید ایدیور سکز. ایتلی سکز!.. فقط حقسز لقمه کفران نعمت، افترا ده ذلت در که سنه دوشمه ملی سکز؛ بو سقوطه، بن، سزدن زیاده متأثر اولورم. بن فاتح بر پادشاهم؛ هم، بوتون دولتلرک، بوتون ملت لرک، بوتون بویوک لرک، حتی حضرت پیغمبرک نخبه آمالی اولان بر پای تختی - او وقت دنیانک پای تختی

مخبرج و قسطاس (Criterium) اتخاذ ایتلیدر. اعمال و افکار اجتماعیه مزده کی غرابت لرک، تناقض لرک پک جوغنی بن، بو پرنسیب ایله تعریف ایده بیلیرم، ظن ایدیورم.

بو ادعای اثبات ایچون بر مثال آله جیم: زمان مزده پیدا اولان تحف و باطل بر فکر کوستره جکم و اونی تحلیل ایدرک قیمت و ماهیتی ده ابراز ایله جکم! بوفکر، تاریخی بر مسئله تشکیل و تمثیل ایدیور. تاریخده - حتی کندی تاریخ مزده بیله - صلاحیت علمیه دعوا ایده بیله جک قدر معلومات صاحبی دکم. اونک ایچون تاریخ مزه تعلق ایدن بر مسئله حقدنه بیان رأی ایده بیلیمک کستاخلغنه قارشى اولاستدای عفو ایدرم. فقط هر هانکی بر حادثه نك اولورسه اولسون معناسی ایچه اکلادم. ذاتاً مسلکم، ایشم بودر.

معلومدر که بو صوک سنه لر ده معروض بولوندوغمز فلاکت لر، کچیر دیکمز تهلک لر، بزلی، بالضروره تحریر اسبابه تحقیق عوارضه سوق ایتدی. بو پک طبیعی در: اوکنه آردینه، صاغنه صولنه دقت ایتیه رک، عارضه لی بر یرده تلاشی تلاشی یورون بر آدم، چتین بر مانعه یه ایلدشوبده دوشر و قفاسنی کوزونی قان ایچنده کورورسه، عقلنی باشنه طوپلار، آیاغنی توکه زله یوب، کندینی دوشورن اوغور سز شیک نه اولدوغنی اکلایمق ایستر. بو مراق، طبیعی در و مستحسن در. فقط آیاغنی چلدرن مانعه نك مثلاً بر آغاج کوکی اولدوغنی تحقیق ایتدکن صوکره قباحتی، کندی دقتسز لکنده بوله جغه، طبیعت کلیه یه اسناد غلط ایدرسه؛ هر رفده فیض حیات اظهار ایدن فطرت نامیه یه لغت ایلرسه، او آدم - ظیر دلی اولسه بیله - تهلکه جتنک حدودینه یا قلاشمش بر شاشقین در. اونی بو شاشقینلقدن او یاندر می در. چونکه ده افا بر قضایه او غرایه بیلیر!..

شبهه یوقدر که تاریخ عثمانی به بحق شرف و یرن اوچ پادشاه ککش ایسه بونلردن بری، حتی بلکه بر نحیسی،

اولان بر شهر شهیری - سزه بن هدیه ایتدم؛ هم نصل بر زمانده ونه ده بویوک فدا کارلقلره بوکا موفق اولدم؟! اوزمان المانیاده مکمل بر تربیه عسکریه کورمش، تحصیل قنون ایتمش بر ارکان حرب هیئت مزده یوقدی. بوکونکی کپی مکمل سلاحلر و وسائطده یوقدی. دوشونو کز!... قیزاقلره طاعلردن کمی آشیره رق، سوزا کلاتماز بر سوری خلق، بالذات وبال فعلل اداره ایدرک بوایشلری یاپدم. کاشانی حیرتده بر اقدم! وزرامک یک چوغی، بومحاربه دن بی منع ایتماک ایچون قسطنطین دن قیمتدار هدیه لر، کلیتی رشوتلر آلیورلر وخشم وغضبه قارش، حیاتلری تهلکه یه بیله قویو یورلردی. بونی ده یک ایی بیلیوردم! فتح ایتماک عزمنده بولون دوغم، مملکتک حالی، خلقی، لسانی، روحی ده لایق له بیلیوردم! اراده ذره قدر کسل کلدی، جزم ایتدم عزم ایتدم؛ فتح ایتدم! بطریق واهلی اوآنده قلیچدن کچیرم دیکمی بر بویوک قباحث، حتی بر هیئت سزک اولمق اوزره بکا عطف ایدیورسکز، و بوکونکی فلاکتلری کزه یالکز بونی سبب کوستر ماک ایستورسکز. لکن سز ضربه فلاکتله بوسبوتون سرسم اولمشسکز. دوشونه بیلمک قابلیت ضایع ایتمشسکز!.. اولا (حقیقت تاریخی) بی تهزب بوزیورسکز، چارپیتوب بوزیورسکز، کندی بکنه بیله جککز بر شکل عجیبه صوقویورسکز!.. صوکره اوافسانه یه باقوب بکافیزیورسکز! بوکون، صاغ اولمق ایستردم؛ بقالم بوسوزلری نیم یوزمه قارش سوبیله بیله جک قدر اولسون مردانه لک کوستره بیلمی ایدیکز!.. نامعدود اسباب موجه نك، متنوع و متقابل بر سوری قوای مبرمه نك محصله سنه تبعاً ظهوره کلن سلسله وقوعاتک یچین بویله وادی طبیعی سنده جریان ایتمش بولون دوغنه بوکون حدت ایدیورسکز. بوغریب حالت روحیه سبیل ده دخی هر شیئی یا کلش کوردو ککز ایچون، کچمش زمانی لوش کورو یورسکز؛ برچوق ضرورات ایله، برچوق اسباب خفیه ایله طولو اولان وقوعاتی ده بوش

کورو یورسکز!... سز دنیا ده موجود دکل ایکن، درتیوز سنه اول، سرزده ظهور اولان وقوعاتک، کندی کیفکزه، کندی غرضکزه کوره، یعنی شو آنده کی کینکزی تشفیه ایده جک صورتده، جریان ایده مه مش اولسنه فنا حالده قیزیورسکز. دلیلکک برنوع مشهوری ده بودر ایشه!... فقط بکا قباحث بولو یورسکز؛ بکا افترا دخی ایدیورسکز که بونانکور لکدر. عیدر!.. (بن سزک بوکونکی آرزو کزی اووقت کرامتله

اکلامش بیله اولسه ایدم، بوتون استانبولک اسکی اهایسنی ینه محو ایتزدم؛ ایده مزدم. اودوری ایی تتبع و تحقیق ایدک: خرسیتیان اروپا، دین غوغالریله کین ایچنده یاشیور ویکی یکی حکومتلر طوغوب اولو ویریوردی. بن او یله بر زماندن استفاده ایتدم ده بر آووج خلق ایله خلیج قسطنطنیه یه بر صباح کیری ویردم. بوتون خرسیتیانلری کسمکه قالقه ایدم، بلکه بر عمومی تعصب، بلکه طبیعی بر حس تعاون او یاندیریردم؛ بر اهل صلیب ده تشکل ایدزدی، ایشیمی بوزاردی. معافیه بوتون بواداری و سیاسی تقید اتدن صرف نظر، عادی ضرورتلر ده واردی: اکمکچی، تنکجه، مرافعوز بوله مازدم. بنم زمانده اسلاملر ویرکی ویرمزاردی. اووقت اصول باشقه ایدی. خرسیتیانلردن خراج الیر اردو مزی بسلردک. بویله برچوق اسباب مانعه واردی. سزک زمانکزه ده یوقی؟! یوقسه، سز یچون اونلری محو ایتمیورسکز!... حتی بوتون خرسیتیان خلق کندی لکندن استانبول ترک ایتسه یدی، تجارت، معاملات، نه اولوردی؟! عجباً سزک کندی تجاریکز، اکمکچیلریکز، بقالریکز، ترزیلریکز، بانکرلریکز - کندی قوتلریله - یارم ساعتک عمر کزی تأمین ایده بیلرلرمی ایدی؟! او تقدیرده ده حالکزه نه اولوردی؟! یالکزه بودکل، باشقه مهم عواملده وار که دوشونه میورسکز و دوشونه مزسکز. چونکه نیم کپی دکل سکز. بن مظفر ایدم؛ ملتده غالبیدی. مظفر بر آدم، قباحث ایده بیلیر، فقط قباحثی، غرور، تحکم نوعندن اوله بیلیر. عاجز بر کین اوله ماز! کین مسکین در.

ملت ده اویله در: غالب اولونجه قیرار، دو کر، یاقار، بیتار، فقط کین حس ایتمز. مکرکه بر یابانجی ملتک تحت تحکمنده خیلی بر زمان، ذلت اسارتله یاشامش ونهایت اوکا غلبه چالمش سفیل بر ملت اوله!... سز بو کون، انکلیر لک قوجه هندستانی نصل وقاچ کشی ایله ضبط ایده بیلمش اولدقلرینی بیلورسکیز. حتی - بعض غزته لر یکزده کورو یورم! - بو (حلول مصلحانه) بی حیرتله تحسین ایدیورسکیز. دوشونه میورسکیز، بلکه بیل میورسکیز که نیم شرفلی جدم مؤسس دولت سلطان عثمان، او انکلیر پولتیقه سنی، انکلیر لردن چوق اول ودها زیاده موفقیتله تطبیق ایتمش ودرت بشیوز خانه لک (سکود خلق) ایله یواش یواش اناتولینک قسم کلینسی تحت اداره سنه آلمشدی. اووقت اناتولینک (تکفور لر اداره سی)، طبق، انکلیر (هند قومپانیاسی) نک، هندستانه استیلا سی زماننده بر سوری (ماهاراجا) لک اداره سی کی ایدی. اوقویک اسکی تاریخ لر کری!.. کوره جکسکیز که سلطان عثمان واورخان کندی ملتی افرادینه - سیله سیله - نصایح ووصایای اکیده ده بولومش. وخرستیانلرله پک ایی کچنمه لرینی امر ایتمشدی. تورک قادیلری یالکیز باشنه اوزاق یرلرده کی پانایر لر کیدر لر. ویرلی روملرله آلیش ویریش ایدر لر دی. برتریه سز حرکت بر مناسبتسز وقعه. بر حقسزلق ظهور ایتمزدی. مسلمانلردن هرکیم اولورسه اولسون آلدیی مالک پاره سنی در حال ویریر، واطرافیه دایما مودت اوزره کچنیردی. کندی اداره سابقه لرینک ردالتندن بیزار اولان روم جماعتی، بو عدالت پرور ترک پرئسندن چوق نمون ایدیلره عاشق پاشا تاریخندن ایکی صحیفه ارقویوکز. کافی! اناتولی بی نصل (Colouiser) ایتمش، (حلول مصلحانه) پولتیقه سنی نه قدر ایی ا کلامش اولدو غمزی کورو رسکیز. بر مهم نقطه، شایان دقت بر کیفیت دها وارکه بکا افترا ایدرکن، اونیده قطعاً اونو تو یورسکیز: بز، کندی زمانزده، کندی روملر مزدن پک نمون ایدک.

لرندن ده و شیردک؛ اونلری کسوب افنا ایده جکمز. بویله بر قوت یایوب الیمزه آلدق؛ اونلر دخی فتوح آتمزده اک مهم سلاحز اولدیلر. اوندن ماعدا کوسه میخال، اورده نوس و بونلره نسبتله ایکنجی اوچونجی درجه ده اداره آدملری ده واردرکه او جماعتدن ظهوره کلدیلر. و تورک دولته، تورک ملتته حقیقی و بویوک خدمت لر ایتدیلر. هم کال صدق و خلوصه چالشدیلر. دها صوکره لری افلاق و بغدادی فتح ایلدیکمزده، اورالر نصب ایتدیکمز و ویوودالری. کلری هپ روملر مزدن انتخاب ایتدک. اداره مرکزیه مز دوزکون کیتدکجه، اونلردن پک شکایتز اولدی. یوقسه کندی شهزاده لر مزنی سیاست افنا ایتدیکمز حالده روملره مرحمت ایلزدک. بز، بز، قدر خدمت ایدن بو آدملری یچون افنا ایده جکدک!؛ سز بو کون مقصد کزه خدمت ایدن خرستیانلری و روملری کسور. می سکز که بز کسه ایدک!.. اگر روملر فنا و مهین دولت اولدی ایسه نیم زمانمدن چوق صوکره اولمشدر. اسبابی نیم دور سطوت و سعادتیه، و مسئولیتی نیم کندی ذامه اسناد ایتمه یک!.. باشقه یرده آرایک؛ بولورسکر ظن ایدرم!.. سز اولاشونی اونو تملیکر که بن - ایی کوتی - سزه امثالسز بر مملکت فتح ایتدم؛ نیم زمانم و ملتیم، شیمدیکی قدر معلوماتلی و مدنی دکلدی. منتظم و مرتب بودجه مده یوقدی. بویله شیلر نه در بیلزدک! فقط اداره ایتمه سنی سزدن ایی بیلر مشر که ایتدک. سز لر، نیم بوهدیه شاهانه مه قارشی، بو موفقیتیه فارشی، بی وزمانی حرمتسز جه سنه تنقید ایدیورسکیز. بنده سزدن حساب سورسه یدم نه دیه بیلر دیکز عجب!.. کندی بحر. یکسزل کلر یکزک قباحتی درتیوز سنه اوزاغه آتمکز، (اوزر یکره بر شائبه مسئولیت صیحر اتمامق و اعمه سیله). سوق طبیعی به تبعاً آلدیغکز بروضعیت غریبه اولماسین صاقین؟!... اویله ایسه مراق ایتمه ییکز. هر قباححت بوتون ملتکزده دکل؛ اونلرک معنویتی اداره ایدن و کندی لرینه (قسم منور) عنواتی ویرن بویله فضول و یخبز محرر.

ملت ده اویله در: غالب اولونجه قیرار، دو کر، یاقار، بیتار، فقط کین حس ایتمز. مکرکه بر یابانجی ملتک تحت تحکمنده خیلی بر زمان، ذلت اسارتله یاشامش ونهایت اوکا غلبه چالمش سفیل بر ملت اوله!... سز بو کون، انکلیر لک قوجه هندستانی نصل وقاچ کشی ایله ضبط ایده بیلمش اولدقلرینی بیلورسکیز. حتی - بعض غزته لر یکزده کورو یورم! - بو (حلول مصلحانه) بی حیرتله تحسین ایدیورسکیز. دوشونه میورسکیز، بلکه بیل میورسکیز که نیم شرفلی جدم مؤسس دولت سلطان عثمان، او انکلیر پولتیقه سنی، انکلیر لردن چوق اول ودها زیاده موفقیتله تطبیق ایتمش ودرت بشیوز خانه لک (سکود خلق) ایله یواش یواش اناتولینک قسم کلینسی تحت اداره سنه آلمشدی. اووقت اناتولینک (تکفور لر اداره سی)، طبق، انکلیر (هند قومپانیاسی) نک، هندستانه استیلا سی زماننده بر سوری (ماهاراجا) لک اداره سی کی ایدی. اوقویک اسکی تاریخ لر کری!.. کوره جکسکیز که سلطان عثمان واورخان کندی ملتی افرادینه - سیله سیله - نصایح ووصایای اکیده ده بولومش. وخرستیانلرله پک ایی کچنمه لرینی امر ایتمشدی. تورک قادیلری یالکیز باشنه اوزاق یرلرده کی پانایر لر کیدر لر. ویرلی روملرله آلیش ویریش ایدر لر دی. برتریه سز حرکت بر مناسبتسز وقعه. بر حقسزلق ظهور ایتمزدی. مسلمانلردن هرکیم اولورسه اولسون آلدیی مالک پاره سنی در حال ویریر، واطرافیه دایما مودت اوزره کچنیردی. کندی اداره سابقه لرینک ردالتندن بیزار اولان روم جماعتی، بو عدالت پرور ترک پرئسندن چوق نمون ایدیلره عاشق پاشا تاریخندن ایکی صحیفه ارقویوکز. کافی! اناتولی بی نصل (Colouiser) ایتمش، (حلول مصلحانه) پولتیقه سنی نه قدر ایی ا کلامش اولدو غمزی کورو رسکیز. بر مهم نقطه، شایان دقت بر کیفیت دها وارکه بکا افترا ایدرکن، اونیده قطعاً اونو تو یورسکیز: بز، کندی زمانزده، کندی روملر مزدن پک نمون ایدک.

مشهور عالم اولان یکچیری اردو مزنی اونلرک اولاد.

اداره ایده بیه جك قدر زنده بر قوت اکتساب ایله یکی
تقدیرده اوصصر حسیاتك سائقه شدتیه هانکی ردا
فلا کته دهاده بیه جگمزی حساب ایتك و برچوقوره
دها دوشمهك چاره لرینی دوشونمکده دخی برارده
بزم حقمز واردر . نه قدر معتوه اولسهق ، ینه صوبا
اودونی کبی برشی دکازی ! ..

هایدی ، اللهلق بر آدم اولدیغ ایچون ، بن کندی
لاشقا ایدوب آنا فوره ترك ایده می ! .. فقط بن برفكر
طوغرو اولوب اولمادیغنی تحقیق مراقبه معلول . آدم
آقینتی ده بوغولورکن بیه دوشونورم . دوشونمهك المده
دکل ! .. اوایله طوغشم ! .. اوندن صوکره فاتح کبی
علوهمت برولی نعمت ، حرمتسزجه تنقید ایدیلیرسه بن
کمال نصف اوزره اومتقذرلی تنقید ایتکه چوقدن حق
قازانمش اولورم ! ... خالبو که بن - ارتق - انجق بر
سیرجیم ؛ ابدی برشا کرد علمم ؛ مشاهده و مطالعه یی
سور بر آدم . غریب غریب شیلر مشاهده ایدیورم ؛
تحف تحف فکر جریانلری مطالعه ایدیورم . انتباهده
اینانیورم ؛ لکن ، آکمزین وقورقوایله اویانان بر آدمک
شاشقین حالیه بزم حالمز آراسنده صیق بر مشاهبت
کورویورم : بزده اوایله بر خدمتی قیز واردی . نه قدر
براقیرسهك اوقدر اویوردی . لکن بر دبره اویاندرمغهده

کزدی . عجله اویاندرلیمی ، هان تلاش ایله یرندن
فیرلار ، آشغیدن برخلی بولور کتیریر ؛ بر ابریک ، یا
برتك نالین بولور کتیریر ؛ الحاصل بلا شعور بر فعالیت
کوستیریر ؛ نه بولور ، نه طویلارسه ، جمله سنی اوطه نك
اورطه یرینه ییغاردی . بویوک بر فعالیت میخانیکیه ابراز
ایدردی . لکن نه یادیغنی بیلمزدی ؛ و بر ساعت کندینه
کله مزدی . بز نالبا بویله اویاندق و حالا کندیمزه کله مدك ! ..
بوشاشقینلغک معاملات حیاتیه مزه تأثیری اولمسیدی ،
غریب برحاله شاهد اولق اوزره سیر و تماشا ایله اکتفا
ایدرطور وردق . فقط تأثیری وار : محاکات فکریه مزده حقیقه
اصابتدن مهجور قالیورسهق باشلیجه بر مهم سبی ده بودر .

لریکنزده در . سزی اضلال ایدن اونلردر . بر چوق
اسباب مبرمه و سیاسییه واردر که عیبی و مسئولیت
مغویه سی اوروپا سیاسته راجعدر . اونلر ایچون سزلردن
کیسه یی مسئول طوتمق حقی اوله ماز . بر قسمی ده
اجتماعی قصورلردر که مسیبلرینی بالفعل بولوب پارمقله
کوسترمک بو کون امکان خارجنده در . عصرلره زمان
چکش و او مجرملر تاریخک اعماق ظلامنه کومولش کیتمشدر .
ایشته بن ، سزک حقکنزده بیه بوقدر منصفانه دوشونویورم .
کوه زملی بر اقیق چالیشک ! .. باشقه چاره کز قالمادی ! ..
حقمده روا کوردو ککز نانکور لکلردن زیاده ، عواقب
احوالکزی دوشونمکدن روحم معذب اولویور . بنی
معذب ایتمهک ؛ چالیشک ! دیرلک و برلک ا زره چالیشک ! ..
بن استانبوله کیردیکم زمان ، روملری تماماً سزک شیمدیکی
حالت روحیه کزله معلول و طبق بویه مریض بولمشدم .
غیرت ایدک ؛ جزئی بر قوتکز قالدیسه اولا بومعنوی
مرض اجتماعیدن رهایاب اولمغه چالیشک ! بن ، بکا
کوستردیککز معامله یه رغماً سزه دعا ایده جکم ! سز
ینه بنم اوخشین ، فقط ناموسلی و متین اتمک یورغون ،
اوزکون دوشکون اولادلری سکز ! .. سزه آجیامق ،
سزی - بو دوشکونلک کیره رغماً - سومهك المدن
کگز ! ..]

اوت ، حضرت فاتحک روحی بکا بویه سویلدی .
بنده عیناً نقل ایتدم ! ..

شبهه سز فاتحی تخطئه ایدن ، هرکس دن ، قسم
منور مزدن برقچ کشی در ؛ و اونک ایچون شایان تأسف در .
چونکه وجدان ملتی اویاندره جق ، اذهان عمومیه یه هم
سرمایه سنی ویره جک ، همده استقامت جریانی کوستره جک
اولانلر ، منور کنجلمزدر ؛ بزم کبی صولانمش قفالر
دکدر . اوایله اولونجه اومنور کنجلمز ، ای دوشونمهلی
وزره ، طوغرو بردستور ویرملی که بز اوکا کمال امن
و اعتماد و خلوص اعتقاد ایله تمسک ایده بیهلم ، عکس
تقدیرنده ، یعنی باطل و مضر بر یرنسیپک حسیات ملیه یی

سلامت ویرسین ! [ديه دعا ايدرديكز .
 بن ، آجیردم وبدلا کي نصيحت ویرمکه قالقاردم .
 فقط ، حسیاته تابع اولیهرق دوشونن یابانجیلر ، اوآدمه
 - احتمالهکه - تماميله حق ویریرلردی ! .
 خلاصه :

بویله نامعقول فکرلر نشر ایتک ، یالکز فائدهسز
 دکل ، - اعتقاد عاجزانهجه - پکده مضر در بيله
 اولاً : بزم کندی خرسیتانلرمزه غدارانه وظالمانه برطرز
 اداره تطبیق ایتدیکمزه دائر بیك درلو افتالر ترتیب
 ایدن دشمنلرمزك حقسر وخائن اسناداتنهقارشی - عکسني
 انبات ایدهجك وثائق کوستره جکمهز - او افتالر الری بحق
 کوسترهجك صورتده اعلان افکار و اظهارحسیات ایتمش
 اولوروز . اونلرک اکمنه یاغ سورمش اولوروز . بو
 لافزنلکمزمك عمومی ایشلرمزه نهکی سؤ تأثیری آتی اولوروز ؛
 بیهیم . اونی دوشونمکده بکا دوشمزم . یالکز ، فیلسوف
 وپسقولوغ اولانلرک خصوصی نقطه نظرینه کوره بنمده
 بوهنکامهدهدوشونمک ایسته دیکم برشی وار . اودهشودرکه
 بودرجه (ذهن موازنه سزلکی) طوغری دوشونمکه
 قطعاً مانعدر . بن اونی بیلیرم . بن اوکا اهمیت ویریرم !
 مشهور سپنسر (علوم اجتماعییه مدخل) ناميله
 یازمش اولدینغی کتابی بالخاصه بو حقیقتی عرض ایتک
 واونک نامعدود دلائلی ابراز ایتک غیرتيله یازمشدی .
 مسائل اجتماعییه تذکر ایدوب اونلر حقنده بر حکم
 ویرمک ایسته یین کیمسه لرك ، نهکی افکار وحسیاتدن توتی
 ایتملری لازمکه جکني ، وحادثاتی لایقانه مشاهده ایده بیلیمک
 واونلره حقیله معنا ویره بیلیمک ایچون انسانک نه قدر
 عاصم الذهن وعفیف الحس اولمسی ایجاب ایده جکني اویله
 مکمل ومدلل برصورتده ا کلامشدرکه قدرت اقناعیه نک
 بودرجه سنه حیران اولماق الله دکدر .

هرکسه او کتابی توصیه ایدرم . بو تعصب حسنی
 دوری کچمدکجه مملکتتمزده ، حیات شخصیه وملیه مزه
 نافع وخادم اوله بيله جک حقیقتلر دن هیچ بریسنی افشا

کوزل براسلوب ، دوزکون وپارلاق برلسان افاده
 ايله بعض مسائل حیاتیه دن بحث اولونویور . مسلسل
 ومرتب برچوق سلاخطات ايله حکملر ویریلور . چوغمز
 از چوق شاشیرمش وموازنه منطقیه سنی ضایع ایتمش
 اولدوغمز ایچون بودرلو دوشونجه لری مهم مهم حقیقتلرک
 لسان حالی کي تلقیه مستعد بولونویورز . حالبوکه طبع
 سلیم وفکر مستقیم صاحبی بردوقور نظرنده بوقیسلدن
 دوشونجه لرك ، هان یوزده طقس نی (folie raisonnée) ديه
 معروف اولان (جنون عقلنا) یه اک کوزل مثال اوله بیلیر
 ملاحظاتندیر . وبویله اولدینغی اثبات ایتک پک کوچ
 دکدر : اونلری ، اومحتشم ورنکین اسلوبدن صویوب
 عریان کوسترمک کافیدر . درحال غیر طبیعی وچیرکین
 ماهیتلری میدانه چیقار .

مقدم ، غیرتلی ، ذکی وهروجهله موفق بر آدم تصور
 ایدیکز که آسیانک اک هیرا یرلرندن بورالره قدر کلش
 وکندی بیك درلو مه انکدن قورتارمق شرطيله کلش
 اولسون ! بوآدمک هیچ بر مالی . ملکی اولمادینغی حالده
 صرف کندی همت وغیرتيله چفتلکار ، باغلر ، باغچلر ،
 خانلر حاملرک ایتسین ! بر بویوک عالمه تشکیلا ایتدکن
 صوکره بوتون بو ثروتی اولادینه ترک ایدرک رحلت ایلش
 اولسون ؛ صوکره اولادلری سفه تله ، سؤ اداره ايله ،
 وهله [یکدیگری افنا ایتک مقصد خیشی هدف اتخا
 ایدن] بر غیرت رقابتله بوتون او ثروتی محو ایتمش اولسون ؛
 چفتلکی ، چفتلک رنجبرلرینه ؛ مبانی کندی که یالرینه
 قایدیرمش اولسون ! ده صوکره ، کونک ، برنده یأس ايله
 بری سر خوش اولسون ، منازعه چیره سین هم طایاق
 یه سین ، همه محامه ده حکمی کسین ، جزای ده یه سین ! .
 (آی اوغول نیچون بویله یاپدک ؟) . ده یین دوستلره ورشی :
 | قباحث بنده دکل ؛ بابامده .. او ملعون بابامده ، که بنم
 باشمه بوچفتلک بلاسنی ، بوخان حمام دعواسنی اچان
 ثروتی بر اقدی ! ... [دیسین ! سز بویله دوشونن برآدمه
 نه دیردیکز ؟ ... بلکه ، (الله عقل فکر ویرسین ، مولا

حربدن، چا پولدن، تخریب و یغماندن منع ایدہ جکی اومدهش وییجی اردو کندی علیهنہ دونه بیلوردی. معیتده، طقوز طوغک تموجات خون آشامنه مجلویاً هان هان ابتدائی احتیاسات ایله، سوق طیبی ایله یورون قبائل خلق جنکیزک عظمتی اردوسنک افرادندن عبارتدی. جنکیزک تاریخ استیلاسی تدقیق ایدنار بومهب و مخرب اردولرک بتون آسیایی یانغین یرینه چویرمکده اولان حرکاتنه بر مستناد فکری، بر امل بر مقصد آرامشلردر.

جنکیز ایله خانلی تأسیس ایتمک عزیمتیه اورتیه چیققدن صوگرا جینی دائره استیلاسنه المش، مدهش اردوسنک پای صولتی غریبه، اسلام دیارینه چویرمدهش. ایشته بوراده مؤرخلرک بر قسمی جنکیزه بر «ایده آل» اسناد ایدیورلر و دیورلرک: جنکیز، دینی، مذهبی هیچ بر حرکت اهمیت ویرمه مشدر. اونی معظم بر غایه خیال، محشم بر امل ملی دائماً تورک طوائفی کوک مونقول سنجایی آلتنه طویلامق ایچون سوق واداره ایتمشدر. بتون عزم دلیرانه سی، حرکات تجاوز کارانه سی یالکز، یالکز بو املک حصوله معطوفدر.

آسیانک بتون آفاق منظورنده دائمی وابدی یانغینلر چیقاران بورادو چینک اوزرینه آتله دینی وقت «هیونخ-نو» ایمرطور لغنی یادیتش، آلتون قانلرک تورک ایمرطور لغنه طوقونان بو قدر ضرر لرینه مقابله بالثل ایله انتقام ملی آلمق ایسته مش. لکن، چینک اوزمانه عائد پارلاق مدنیته چیکنه دکن صوگرا جنکیزک حرص استیلاسی غریبه، بتون آسیایه دونمشدی.

تورکار، باشقردلر، ناجیکلر، قالاچلر کبی بر چوق تورک اقوامی بریره طویلامق ایسته دی و جنکیز خراسانی، طاشکندی، سمرقندی، بخسارایی تخریب ایتدکن صوگرا بوراده نه قدر صنایع اربابی وارسه هپسنی پای تخته، قره قورومه کوتوردی. اگر ساده یاقق، ییقمق کبی بر مقصد تخریبکارانه کوده ایدی البته بویه یاماز.. قتل عام ایتدیکی میلیونلرجه خلق ایله برابر بوفن وصنعت اربابی ده محو ایدردی.

ایتمک ممکن اوله میه جغنی - تأسفلرله برابر - عرض ایتدکن چکینیم. یوقسه دوشونلر ساده سویلنلر، یازانلر دکلدر. بنده یازابیلردم. هم هر هفته براوفاق کتاب یازمیلردم. تجربه سی قولاید! فقط بویه دوام ایدرسه هیچ بر کتاب یازمهدن اولسی ترجیح ایدم جکم.

بنا، علیه بنم تمنیتم، تعصب حتی ایله ممتاز اولان بو شاشقینلق دورینی بر آفاق اول کیره بیلیمک ایچون صنف منورمک همت حمتیورانه سی، غیرت عاقلانه سی - آثار فعلیه سیله - کورمک ارزوسندن عبارت قالیور. یوامیه خالصانه تحقق ایدرسه اداره مز دخی ده زیاذه صلاح کسب ایدر. بومتاقص، شدید و متعصبانه حسیات جریانلری، حمای اجتماعی تظاهراتنددر؛ وهنوز وجود اجتماعی مزک موازنه صحتی بوله مدیغنی کوستیر؛ عینی وجودک اعضاسی یکدیگرینه قارشى دشمنی ایدر تهلکه لی بر حال مرضی در. بونی تداوی یه غیرت ایتمک هر وظیفه دن اقدام اولسه کرکدر. طوغرو دوشونه بیلیمک چالیشلم. و - نه قدر زور برشی اولسه ده - آلیشلم. اونه صاغلام سیاستدر!! اونه بویوک سعادتدر!! رضا توفیق

سقوط اسلام تاریخی اوکنده

جنکیز، هلاکو. تیمورلک

-۳-

جنکیز دیار اسلامی بتون امهات مدنیه سیله برابر ایچون ییقدی؟

ایشته حل ایدیله جک معادله تاریخیه بودر.

مونقوللرک بوسار صیلماز ایله خانی چینک صحیفه هستیسنه برخامه خونین چکدکن صوگرا اوراده کی نفوذ مدهشی ادامه ایچون قدرتی یاراندن اوصلو موخولی بر ترک ایتش... پای تخته چکیلیمدهش. لکن جنکیز او کونه قدر بتون قدرت حاکمیتی آنجق آت صیرتنده سرگذشت آریان سورولرک صولت تخریبکارانه سیله محافظه ایتمشدی و شبهه سز بو هر دم سیار ایمرطور لغک بتون روحی، رکنی، قوامی جنکیزده.. دائماً حرب ایتیمکده ایدی. جنکیزک بر کون ایچون